

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ŞEHİT AİLELERİ VE GAZİLER ÇALIŞTAYI

ŞEHİT AİLELERİ VE GAZİLER ÇALIŞTAYI

SOSYAL
HİZMETLER
DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

ŞEHİT YAKINLARI
VE GAZİLERLE
İLİŞKİLER ŞUBE
MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
GİRİŞ.....	6
1.Hukuki ve Kurumsal Yapılanma (Mevzuat ve Tanımlar).....	7
Hukuki Tanımlama Sorunları.....	7
Sorumlu Bakanlık Karmaşası.....	7
Gazi Sayılmayan Personel Meselesi.....	7
Nüfus Kaydı İbaresini.....	7
Veraset İlamı.....	8
2. Ekonomik ve Sosyal Haklar (Maaş, Tazminat ve Destekler).....	8
Aylıklar – Şehit Anne ve Babası.....	8
Şehit Aileleri ve Gaziler için Seyyane Zam Ödeneği.....	8
2013 Yılı Maaş Zammı Düzenlemesi.....	8
Muharip Gazilerin Çocuklarına Şeref Aylığı 2013 Yılı Maaş Zammı Düzenlemesi.....	9
Emsal Kadro Belirlenmesi.....	9
Şehit Yakınları ve Gaziler için İkramiye Ödeneği.....	9
Kira Desteği.....	9
Doğalgaz Desteği.....	9
3. Sağlık ve Rehabilitasyon Hizmetleri.....	10
Özel Sağlık Hizmetlerine Erişim.....	10
Ortez ve Proteze Erişim.....	10
Askeri Sağlık Sistemi.....	10
4. İstihdam ve Eğitim Olanakları.....	11
İstihdam.....	11
Yardımcı Hizmetler Sınıfı.....	11
Eğitim Desteği.....	11
Özel Üniversite Kontenjanları.....	11
5.Ayrıcalıklar ve Kolaylıklar (Ulaşım, Araç, Konut ve Seyahat).....	12
ÖTV Muafiyeti.....	12
TOKİ Kredisi.....	12
Kimlik Kartları.....	12
Atama Yönetmeliği.....	12
Yeşil Pasaport.....	13
VIP Kullanımı.....	13
Sosyal Tesislerden Yararlanma.....	13
6. Yerel Yönetim ve Sivil Toplum İşbirliği.....	14
Sosyal Tesislerden Yararlanma.....	14
SONUÇ.....	15

ÖNSÖZ

Değerli İstanbullular,

İstanbul'un seçilmiş Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nun göreve geldiği 2019'dan bu yana, İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak; aziz şehitlerimizin bizlere emaneti olan kıymetli ailelerinin ve fedakârlıklarıyla milletimizin onurunu temsil eden gazilerimizin yanında olmayı en temel sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz.

Şehitlerimizin emaneti olan ailelerimizin ve gazilerimizin hayatını kolaylaştıracak adımlar atmak; onların karşılaştıkları sorunlara duyarlı ve çözüm odaklı politikalar geliştirmek, bizim en büyük görevimiz ve vicdani sorumluluğumuzdur.

Bu anlayışla düzenlediğimiz Şehit Aileleri ve Yakınları Çalıştayı, şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin karşılaştıkları sorunların doğrudan ifade edildiği, çözüm yollarının ise ortak akılla tartışıldığı önemli bir buluşma oldu. Çalıştay boyunca sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, eğitim ve istihdam olanaklarının geliştirilmesi, psikososyal destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve kamu hizmetlerine erişimde yaşanan sorunların giderilmesi gibi birçok başlığı, kapsamlı biçimde ele aldık.

Yerel yönetimlerin şehit aileleri ve gaziler için geliştirebileceği sosyal, kültürel ve ekonomik destek programlarını değerlendirdik; kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi yönünde önemli öneriler ortaya koyduk.

Elinizdeki rapor, vefa borcumuzu daha güçlü politikalar ve hizmetlerle yerine getirme irademizin somut bir ifadesidir.

Bu kıymetli çalışmanın hayata geçirilmesinde emeği geçen tüm kurumlara, sivil toplum temsilcilerine, şehit yakınlarımıza ve gazilerimize teşekkür ediyorum. Aziz şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyorum. Ortaya konulan görüş ve önerilerin, hepimiz için yol gösterici olacağına yürekten inanıyorum.

Saygılarımla,

Nuri ASLAN
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Vekili

GİRİŞ

Şehitlerimiz toprak altındaki “Ulu Köklerimiz”, gazilerimiz ise Ebedi Başkomutan Mustafa Kemal Atatürk’ün ifadesiyle “Yaşayan Anıtlarımız” olarak onurumuz ve gururumuzdur. Anayasamız, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malul ve gazileri korumayı ve kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlamayı devlete görev olarak vermektedir. Ancak günümüzde hâlâ şehit yakınlarımız ve gazilerimizin çeşitli sorunları devam etmektedir.

Bu çerçevede; şehit aileleri ve gazilerin sorunlarını tespit etmek, bu sorunlar hakkında kamu yararına çalışan vakıf ve derneklerin başkan ve temsilcilerinin katılımıyla çözüm önerileri geliştirmek, toplumda farkındalık yaratmak ve tespit edilen sorunları çözüm önerileriyle birlikte ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek amacıyla 12-13 Haziran 2024 tarihlerinde İstanbul’da “Şehit Aileleri ve Gaziler – Kahramanlara Vefa Çalıştayı” düzenlenmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Şehit Yakınları ve Gazilerle İlişkiler Şube Müdürlüğü olarak İstanbul’da bulunan derneklerimizi ve İstanbul’da yaşayan şehit yakınları ve gazilerimizi düzenli olarak ziyaret etmekteyiz. Ayrıca şehit yakınlarımız, gazilerimiz ve gazi yakınlarımız için çeşitli etkinlikler düzenlemekte, ihtiyaç duydukları anda yanlarında olmak amacıyla mesai kavramını düşünmeden hizmet sağlamaktayız.

Çalıştaya; kamu yararına faaliyet gösteren Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneği, Türkiye Muharip Gaziler Derneği ve Emniyet Teşkilatı Vazife Malulü ve Şehit Aileleri Vakfı Genel Başkanları ile 95 şehit yakını ve gazi katılım sağlamıştır. Malul Sayılmayan Gaziler Derneği ve Terörle Mücadelede Gazi Sayılmayanlar Derneği Genel Başkanları da çalıştayda temsil edilmiştir.

Dört oturum halinde yürütülen çalıştayda tüm katılımcılara söz verilmiş, sorunlar ve çözüm önerileri kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir. Ortaya çıkan önerilerin en kısa sürede hayata geçirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Vatan ve millet sevgisinin sembolü olan şehitlerimizin ailelerine ve gazilerimize vefa borcumuzu ödemek, hak ettikleri şekilde yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlamak Türk Milleti’nin ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ortak sorumluluğudur.

HUKUKİ VE KURUMSAL YAPILANMA (MEVZUAT VE TANIMLAR)

Bu bölüm, mevcut mevzuat karmaşasını çözmeye, temel hukuki çerçevenin yeniden düzenlenmesine ve kurumsal sorumlulukların netleştirilmesine odaklanmaktadır.

1. Hukuki Tanımlamalar:

- **Konu:** Şehit ve gazi kavramlarının kanuni tanımlarının yapılması.
- **Gerekçe:** 3713, 2330, 5434 ve 1005 sayılı Kanunlar başta olmak üzere, mevzuatlar çerçevesinde tanımlanan 36 farklı şehitlik ve gazilik hakkı parçalı bir yapı oluşturmakta ve uygulamada karmaşa yaratmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Tüm şehit ve gazi statüleri ile haklarının, tanımların da yapıldığı tek bir çatı kanun altında birleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

2. Sorumlu Bakanlık:

- **Konu:** Şehit ve gazi işlemlerinin sorumluluğunun bakanlıklar arası yeniden düzenlenmesi.
- **Gerekçe:** İşlemlerin halihazırda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na bağlı olması, koordinasyon ve işlevsellik açısından yetersizlikler doğurmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Şehit aileleri ve gazilerle ilgili işlemlerin Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı sorumluluğuna alınmasının daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.

3. Gazi Sayılmayan Personel:

- **Konu:** Terörle mücadelede yaralanmış fakat gazi sayılmamış personel için düzenleme yapılması.
- **Gerekçe:** Yaralanmalara rağmen mevcut mevzuat kriterlerine uymadıkları için gazi kabul edilmeyen personel mağduriyet yaşamaktadır. 1953 tarihli Nizamname günümüz koşullarına uymamaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Mevzuat güncellenmeli, malul sayılmayan gazilere Onur Gazisi unvanı verilerek 15 Temmuz gazilerine tanınan haklar tanınmalıdır.

4. Nüfus Kaydı:

- **Konu:** Vukuatlı nüfus kayıt örneğinde “ölü” yerine “şehit” yazılması.
- **Gerekçe:** Şehitlik makamının saygınlığının korunması açısından vukuatlı nüfus kayıt örneğinde “ölü” ifadesinin uygun olmadığı düşünülmektedir.
- **Çalıştay Sonucu:** Kayıtlarda “ölü” yerine “şehit” yazılmalıdır.

5. Veraset İlamı:

- **Konu:** Şehit mirasçılık belgesi için ücret alınmaması.
- **Gerekçe:** Şehit aileleri, noterlerden aldıkları veraset ilamı için ücret ödemek zorunda kalmaktadır. Bu durum, vatan uğruna canını vermiş şehitlerin yakınlarını rencide etmektedir.
- **Çalıştay Sonucu:** Şehit ailelerinden mirasçılık belgesi için ücret alınmamalıdır.

EKONOMİK VE SOSYAL HAKLAR (MAAŞ, TAZMİNAT VE DESTEKLER)

Bu grup, şehit yakınları ve gazilerin gelir düzeylerini, ikramiyeleri, konut ve kira desteklerini kapsayan temel ekonomik hakların iyileştirilmesine yönelik önerileri içermektedir.

1. Aylıklar – Şehit Anne ve Babası:

- **Konu:** Şehit anne ve babalarının maaşlarında iyileştirme yapılması.
- **Gerekçe:** Şehidin evli olup olmamasına göre anne ve babalara bağlanan aylıklar, günümüz ekonomik koşullarında yetersiz kalmaktadır (5 bin TL ile asgari ücret arasında).
- **Çalıştay Sonucu:** Şehit anne ve babalarına bağlanan aylıkların en az asgari ücret seviyesine çıkarılması gerektiği benimsenmiştir.

2. Seyyane Zam:

- **Konu:** 2023 yılında memurlara verilen seyyane zammın şehit aileleri ve gazilere de verilmesi.
- **Gerekçe:** 2023 yılında memurlara verilen seyyane zammından şehit aileleri ve gaziler yararlanamamıştır.
- **Çalıştay Sonucu:** Memurlara verilen seyyane zammın şehit aileleri ve gazilere de yansıtılması gerekmektedir.

3. 2013 Maaş Zammı:

- **Konu:** 2013 yılında er vazife malullerine verilen %25 maaş zammının diğer personele de verilmesi.
- **Gerekçe:** Düzenleme, ordu vazife malulü rütbeli gaziler ve polis vazife malulü gazileri kapsam dışı bırakmış, eşitsizlik doğurmuştur.
- **Çalıştay Sonucu:** Düzenleme dışında bırakılan bu personele de %25 maaş zammı verilmelidir.

4. Muharip Gazilerin Çocuklarına Şeref Aylığı:

- **Konu:** Vefat eden muharip gazilerin engelli veya muhtaç çocuklarına şeref aylığı bırakılabilmesi.
- **Gerekçe:** Mevcut durumda eşlere intikal eden şeref aylığı, onların da vefatıyla sona ermekte, geliri olmayan çocuklar mağdur kalmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Şeref aylıkları, muhtaç durumda olan çocuklara da aktarılmalıdır.

5. Emsal Kadro Belirlenmesi:

- **Konu:** Terörle mücadelede şehit veya gazi olan er/erbaşların emsal kadro karşılıklarının belirlenmesi.
- **Gerekçe:** Görev esnasında şehit veya gazi olan er/erbaşların, meslek kadrolarında çalışan personelin haklarından yararlanamaması mağduriyet yaratmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Bu personelin emsal aylıklardan yararlanması, ayrıca yurtdışı tedavi ve lojman haklarının sağlanması gerektiği ifade edilmiştir.

6. İkramiye:

- **Konu:** Şehit ve gazilere özel günlerde ikramiye verilmesi.
- **Gerekçe:** Şehit yakınlarına 18 Mart Şehitler Günü'nde, gazilere ise 19 Eylül Gaziler Günü'nde bir maaş ikramiye verilmesi, devletin vefasını gösterecektir.
- **Çalıştay Sonucu:** Her yıl bu özel günlerde birer maaş ikramiye ödenmesi önerilmiştir.

7. Kira Desteği:

- **Konu:** Şehit aileleri ve ihtiyaç sahibi terör gazilerine kira yardımı yapılması.
- **Gerekçe:** Mevcut destekler sadece rütbeli personel ve polislerle sınırlıdır.
- **Çalıştay Sonucu:** Ayrım yapılmaksızın tüm şehit ailelerine 120 ay kira desteği verilmelidir. Ayrıca ihtiyaç sahibi terör gazisi er/erbaşlar da bu haktan yararlanabilmelidir.

8. Doğalgaz Desteği:

- **Konu:** Şehit ve gazi ailelerine doğalgaz indirim sağlanması.
- **Gerekçe:** Su ve elektrik faturalarında sağlanan indirim doğalgazda bulunmamaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** En az %50 oranında indirim yapılmalıdır.

SAĞLIK VE REHABİLİTASYON HİZMETLERİ

Bu başlık, sağlık hizmetlerine erişimdeki engellerin kaldırılmasına, fark ücreti sorunlarına ve protez/ortez temini gibi kritik tıbbi ihtiyaçlara odaklanmaktadır.

1. Sağlık Hizmetleri:

- **Konu:** Sağlık Uygulama Tebliği'ndeki sorunların çözülmesi.
- **Gerekçe:** Tebliğe rağmen özel hastaneler fark ücreti talep etmekte, devlet hastanelerinde öncelik sağlanmamakta ve yatak ücreti alınmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Özel hastanelerde fark ücreti alınmaması, devlet ve üniversite hastanelerinde öncelik verilmesi, yatak ücretinin kaldırılması ve vazife malulü gazilerin fark ödemesinden muaf tutulması gerektiği belirtilmiştir.

2. Ortez ve Protez:

- **Konu:** Ortopedik engelli gazilerin ortez ve protez sorunlarının çözülmesi.
- **Gerekçe:** Gaziler sadece Ankara GATA'ya yönlendirilmekte ve ekonomik ömrü kısa protezlerle yetinmek zorunda kalmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Bölge hakem hastanelerinin yetkilendirilmesi, SUT ödemelerinin güncellenmesi, göz, kulak, diş gibi diğer protezlerin SGK kapsamına alınması önerilmiştir.

3. 3. Askeri Sağlık Sistemi:

- **Konu:** Askeri sağlık sisteminin tekrar tesis edilmesi.
- **Gerekçe:** Dünyada güçlü ordusu olup da askeri sağlık sistemi bulunmayan başka bir ülke yoktur. Uzmanlaşmış personel eksikliği giderek büyümektedir.
- **Çalıştay Sonucu:** Askeri sağlık sisteminin gerekli düzenlemeler yapılarak yeniden kurulması gerektiği kararlaştırılmıştır.

İSTİHDAM VE EĞİTİM OLANAKLARI

Bu başlık, iş hakkı kapsamının genişletilmesi, eğitim desteklerinin artırılması ve kamudaki kadro sorunlarına yönelik çözümleri içermektedir.

1. İstihdam:

- **Konu:** Şehit ve gazi çocuklarına iş hakkı verilmesi.
- **Gerekçe:** Mevcut haklar kısıtlı olup aileler arasında ayırım yaratmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Şehitlerin tüm çocuklarına, malul gazilerin iki çocuğuna ve muharip gazilerin bir çocuğuna iş hakkı verilmelidir. Ayrıca ilgili kanunlara ek yapılarak istihdamda öncelik tanınmalıdır.

2. Yardımcı Hizmetler Sınıfı:

- **Konu:** Kamuda çalışan şehit/gazi yakınlarının yardımcı hizmetler sınıfından büro hizmetleri sınıfına geçirilmesi.
- **Gerekçe:** 2018'de yayınlanan genelgeye rağmen hâlâ hizmetli kadrosunda çalıştırılan şehit ve gazi yakınları bulunmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Bu uygulamanın sona erdirilmesi ve tümünün büro hizmetleri sınıfına geçirilmesi kararlaştırılmıştır.

3. Eğitim Desteği:

- **Konu:** Şehit ve gazi çocuklarının eğitim desteğinin artırılması.
- **Gerekçe:** Özel eğitim kurumlarında sağlanan kontenjanlar dışında masraflar ailelerin karşılayamayacağı boyuta gelmiştir.
- **Çalıştay Sonucu:** Yılda bir kez verilen eğitim yardımı miktarının artırılması gerekir.

4. Üniversite Kontenjanları:

- **Konu:** Şehit ve gazi çocuklarına sınavlarda ek puan ve üniversite bursları verilmesi.
- **Gerekçe:** Psikolojik travma ile sınavlara giren bu öğrenciler dezavantaj yaşamaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** YGS ve KPSS'de ek puan sağlanmalı, vakıf üniversitelerinde ücretsiz/indirimli eğitim imkânı verilmelidir.

AYRICALIKLAR VE KOLAYLIKLAR (ULAŞIM, ARAÇ, KONUT VE SEYAHAT)

Bu bölümde, araç alımı, konut, seyahat kolaylıkları, atama ve kimlik kartları gibi yaşamı kolaylaştıran özel haklara ilişkin talepler gruplanmıştır.

1. ÖTV Muafiyeti:

- **Konu:** Şehit aileleri ve gaziler için ÖTV'siz araç alımı.
- **Gerekçe:** Şehit ailelerine bir defaya mahsus tanınan ÖTV'siz araç alma hakkı gazilere aynı şekilde verilmemekte; özel donanım şartı mağduriyet yaratmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Tüm şehit aileleri ve gazilere, özel donanım şartı olmaksızın, her 7 yılda bir ÖTV ve MTV muafiyetli araç alma hakkı tanınmalıdır.

2. TOKİ Kredisi:

- **Konu:** TOKİ faizsiz konut kredisi ve hak sahipliği.
- **Gerekçe:** Faizsiz konut kredisi hakkı sadece evli şehitlerin eşlerine verilmekte, anne-babalar ve muharip gaziler faydalanamamaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Evli şehitlerin anne-babaları ile muharip gazilere de TOKİ faizsiz konut kredisi verilmelidir. Miktarı güncel ekonomik şartlara göre artırılmalıdır.

3. Kimlik Kartları:

- **Konu:** 25 yaşını dolduran şehit ve gazi çocuklarına kimlik kartı verilmesi, "ücretsiz" ibaresinin kaldırılması.
- **Gerekçe:** 25 yaş sonrası kartların geri alınması kimlik beyanında sorun yaratmakta, kartlarda yazılı "ücretsiz" ibaresi onur kırıcı bulunmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** 25 yaşını dolduranlara da kimlik verilmelidir. Tüm kartlardan "ücretsiz" ibaresi kaldırılmalıdır.

4. Atama Yönetmeliği:

- **Konu:** MSB personeli için şehit yakınlarına atama kolaylığı.
- **Gerekçe:** Jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet teşkilatlarında uygulanan hak, MSB personeline bulunmamakta ve eşitsizlik doğurmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Subay, astsubay ve uzman çavuşların da bir defaya mahsus olmak üzere istedikleri garnizona atanma hakkı olmalıdır.

5. Yeşil Pasaport:

- **Konu:** Gazilere ve eşlerine yeşil pasaport verilmesi.
- **Gerekçe:** Gazilik onuruna erişmiş tüm gaziler ile muharip gaziler ve eşleri bu haktan yararlanamamaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** Gaziliğin kazanıldığı tarihten itibaren tüm gazilere ve eşlerine yeşil pasaport verilmelidir.

6. VIP Kullanımı:

- **Konu:** Havalimanları VIP salonlarının kullanımında standart sağlanması.
- **Gerekçe:** Mevzuatta hak olmasına rağmen uygulamada farklılıklar yaşanmakta, bazı havalimanları ek belgeler talep etmektedir.
- **Çalıştay Sonucu:** Şehit aileleri ve gaziler kimlik kartlarıyla VIP salonlarından yararlanabilmelidir.

7. Sosyal Tesislerden Yararlanma:

- **Konu:** Rütbesiz şehit aileleri ve gazilerin devlet sosyal tesislerinden faydalanabilmesi.
- **Gerekçe:** Rütbesiz şehit aileleri ve gazilerin orduevi, polisevi gibi tesislerden faydalanma imkânı sınırlıdır. Ekonomik şartlar ticari tesislerden yararlanmayı zorlaştırmaktadır.
- **Çalıştay Sonucu:** TSK ve Emniyet sosyal tesisleri ile yerel eğitim merkezlerinden belirlenen kontenjan dâhilinde yararlanma hakkı tanınmalıdır. Ayrıca bu imkânların sayısı artırılmalıdır.

YEREL YÖNETİM VE SİVİL TOPLUM İŞBİRLİĞİ

Bu başlık, yerel yönetimlerin (Belediyeler) ve sivil toplum kuruluşları üzerinden yürütülecek işbirliği ve somut yerel destekleri kapsamaktadır.

1. Yerel Yönetim Destekleri:

- **Konu:** Belediyeler tarafından şehit aileleri ve gazilere sağlanacak destekler.
- **Gerekçe:** Şehit aileleri ve gazilerin günlük yaşamlarını kolaylaştırmak, dernek faaliyetlerini sürdürülebilir kılmak ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmek için yerel yönetimlerin daha etkin destekler sunması gerekmektedir.
- **Çalıştay Sonucu:** İlgili kanunlar çerçevesinde kamu yararına çalışan derneklerle işbirliği protokolleri yapılmalıdır. Bu protokoller kapsamında;
  - » Dernek merkezleri için hizmet binası, iskan ve fatura giderlerinde destek verilmesi,
  - » Dernek merkezlerine destek hizmet personeli görevlendirilmesi,
  - » Derneklerde çalışan gönüllülere düzenli yemek desteği,
  - » Dernek yönetimlerine şehir içi ve şehir dışı etkinliklerde araç tahsisi,
  - » Dernek merkezlerine temizlik ve gıda desteği,
  - » Dernek binalarının bakım ve onarımında teknik destek,
  - » Derneklerin tanıtım faaliyetlerine destek,
  - » Şehir dışından gelen şehit/gazi ailelerine konaklama desteği,
  - » Şehit ve gazi çocuklarına burs verilmesi,
  - » İstihdam desteği sağlanması, meslek kurslarında öncelik tanınması,
  - » Belediye düğün salonlarının indirimli kullandırılması, sosyal tesislerden ücretsiz yararlanılma,
  - » Gazilere ortez, protez ve medikal malzeme desteği sağlanması tavsiye edilmiştir.

SONUÇ

Çalıştay boyunca dile getirilen sorunlar ve çözüm önerileri, şehit aileleri ile gazilerin yaşam koşullarını iyileştirmek için atılması gereken somut adımları ortaya koymuştur. Bu öneriler yalnızca bir sosyal sorumluluk değil, aynı zamanda ulusal bir görev niteliği taşımaktadır.

Şehitlerimizin geride bıraktıkları aileler ve kahraman gazilerimiz, milletimizin varoluş mücadelesinde en ağır bedelleri ödemiş kişilerdir. Onların hak ettikleri şekilde onurlu bir yaşam sürebilmeleri, devletin ve toplumun ortak sorumluluğudur.

Çalıştayda ortaya konan ortak anlayış, ilgili kurum ve kuruluşlara yol gösterecek nitelikte olup, kalıcı çözümler için önemli bir başlangıç noktasıdır. Bu doğrultuda atılacak her adım, hem vefa borcumuzun bir gereği hem de gelecek nesillere aktarılabilecek güçlü bir toplumsal hafızanın teminatı olacaktır.

SOSYAL
HİZMETLER
DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

ŞEHİT YAKINLARI
VE GAZİLERLE
İLİŞKİLER ŞUBE
MÜDÜRLÜĞÜ

**Ataköy 7-8-9-10. Kısım Mahallesi Mimar Basri Mete Sokak
(Airport AVM Arkası) Bakırköy / İstanbul**

0 (212) 312 67 61

dl.sehitvegazi@ibb.gov.tr